U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Ing. A. F.,** proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o námitce podjatosti soudkyně Městského soudu v Praze Mgr. Dany Černovské ve věci vedené pod sp. zn. 4 Ad 32/2017,

takto:

Soudkyně Mgr. Dana Černovská **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Ad 32/2017.

Odůvodnění:

[1] U Městského soudu v Praze je vedeno řízení o žalobě žalobce ze dne 14. 8. 2017 ve věci výše uvedené; věc byla přidělena v souladu s rozvrhem práce soudkyni Mgr. Daně Černovské. Při jednání dne 19. 4. 2018 žalobce namítl podjatost jmenované soudkyně s odůvodněním, že zjistil, že tato byla jmenována soudkyní v roce 1976; za důvod její podjatosti považuje její působení v justičních orgánech komunistického Československa na základě jmenování vrchními ústavními orgány komunistického režimu, kdy je ve jmenovacím dokumentu mimo jiné i uvedeno, že *„kandidáti byli vybráni po pečlivém zhodnocení jejich politické a odborné připravenosti.“* To by dle žalobce mohlo zakládat podjatost v soudních řízeních, kde jsou strany sporu občan a ústřední státní orgán, protože jedním z hlavních principů totalitního komunistického režimu byla nadřazenost zájmů ústředních orgánů nad právy občanů. Další skutečností, která by mohla ovlivnit rozhodování soudkyně je i to, že kandidáti na funkci soudce v té době procházeli politickou a odbornou přípravou, jak je uvedeno i v dokumentu, kterým byla soudkyně jmenována do své funkce.

[2] K námitce žalobce se vyjádřila soudkyně Mgr. Dana Černovská s tím, že námitku považuje za nedůvodnou; sama nemá k účastníkům řízení ani k projednávané věci žádný vztah.

[3] Dle § 8 odst. 1 s. ř. s. „[s]*oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“.

[4] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nález ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11).

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[6] Nejvyšší správní soud i Ústavní soud konstantně judikují, že poukaz na členství určitého soudce v KSČ ke dni 17. 11. 1989 není sám o sobě důvodem k jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci. K tomu, aby byla založena podjatost soudce pro jeho bývalé členství v KSČ, by musely přistoupit i další, specifické okolnosti projednávané věci. Jak uvedl Ústavní soud např. v usnesení ze dne 17. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 682/09: „*Prosté členství v KSČ není skutečností, jež by obecně vylučovala soudce z rozhodovacího procesu. Míru nezávislosti soudce (např. i s ohledem na jeho bývalé angažmá v KSČ) je tudíž nutno posuzovat v každém případě s přihlédnutím k jeho jedinečným okolnostem.*“ Tím spíše tyto závěry platí v situaci, kdy v daném případě jmenovaná soudkyně s členstvím v KSČ není ani spojována.

[7] Žalobce opírá svou námitku podjatosti soudkyně pouze o její působení v dobách komunistického režimu a dále popisuje obecná fakta spojená s komunistickým režimem.

pokračování

Žádný jiný konkrétní důvod pro námitku podjatosti vůči ní nevznesl. Ústavní soud např. v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10 poukázal na to, že je třeba rozlišovat mezi společenskou diskusí a rozhodováním o námitkách podjatosti soudců (např. bod 39), přitom uvedl, že vliv členství soudce v KSČ na jeho nestrannost a nezávislost je třeba posuzovat nikoliv paušálně, ale „*případ od případu*“ (bod 23), a že účastník řízení musí „*ohledně každého soudce, jehož podjatost namítá, uvést konkrétní skutečnosti, pro něž má za to, že soudce je z projednávané věci vyloučen*“ (bod 67).

[8] Nejvyšší správní soud námitky žalobce nepovažuje za důvod možné podjatosti. Předně je třeba uvést, že soudce je právní profesionál, jehož ústavní jakožto i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. S výkonem funkce soudce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. V daném případě Nejvyšší správní soud neshledal, že by vyvstaly objektivní ani subjektivní okolnosti, které by zavdávaly důvod pochybovat o nepodjatosti Mgr. Dany Černovské.
[9] S přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům soud rozhodl tak, že Mgr. Dana Černovská není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Ad 32/2017.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu